

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої ради
Маріупольського державного
університету
29.06.2022 р. № 14

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ТА МЕДІАЦІЯ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 054 Соціологія
(шифр та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ (за необхідністю) _____

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2022 р.
Наказ про введення в дію
рішення Вченої ради МДУ від 29 червня 2022 р. № 77

I. Преамбула

1. Освітньо-професійна програма «Врегулювання конфліктів та медіація» для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 054 «Соціологія» розроблена кафедрою філософії та соціології на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 14 від 05.01.2021 р., на базі «Основних засад навчання базовим навичкам медіатора», складених ГО «Національна асоціація медіаторів України (НАМУ)» з урахуванням зарубіжних стандартів і вітчизняного досвіду навчальних центрів, тренерів і викладачів в межах проекту «Забезпечення якості послуг медіації шляхом стандартизації вимог до базового навчання медіаторів», що реалізовано ГО «НАМУ» за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя», затверджених Правлінням ГО «НАМУ» 02.09.2019 р., протокол № 12.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від «29» червня 2022 р. протокол № 14, наказ про введення в дію № 77 від «29» червня 2022 р.

3. Розробники програми:

Зоська Яна Володимирівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Никифоренко Наталя Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Стадник Альона Георгіївна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Зубченко Олександр Сергійович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Чаплик Микола Миколайович, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Луковенко Ілля Геннадійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Іванець Тетяна Мирославівна, кандидат політичних наук, старший викладач кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету.

4. Цілі ОП, особливість (унікальність) ОП, відповідність цілей ОП місії та стратегії МДУ
Мета освітньої програми: ОП відповідає місії та стратегії МДУ, що спрямована на практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань, та передбачає підготовку фахівців із соціології, що володіють теоретичними знаннями в галузі загальної соціології, спеціальних та галузевих її напрямках, конфліктології; практичними навичками організації й проведення соціологічних досліджень, аналітичної роботи із соціальною інформацією, управління конфліктами, фасилітації діалогів, медіації.

Основними цілями навчання є підготовка соціально-активних та професійних фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми соціології дослідницького та/або інноваційного характеру, проводити наукові та прикладні дослідження, вирішувати конфлікти в суспільстві, мати навички аналітичної роботи із соціальною інформацією, організації та проведення діалогів, медіаційних сесій.

Особливість (унікальність) освітньої програми: Спрямованість на соціологічний супровід управлінської діяльності в органах влади різних рівнів, в комерційному та

громадських секторах, на діяльність в якості соціальних посередників, що працюють у регіонах підвищеної конфліктності. Передбачає національну і міжнародну кредитну мобільність, укладення договорів про подвійний диплом, проходження практики в органах влади, громадських організаціях, соціологічній науково-дослідній лабораторії.

5. Рецензенти програми:

Щербина Віктор Миколайович, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри фундаментальних дисциплін та філософії, Київський інститут бізнесу та технологій (м. Київ).

Варга Наталя Іллівна, доктор соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, Ужгородський національний університет (м. Ужгород).

Хрустальов Фелікс Сергійович, кандидат соціологічних наук, ФОП Хрустальов Фелікс Сергійович (Independentresearchinggroup).

II. Профіль освітньої програми

<p align="center">Профіль освітньо-професійної програми ступеня вищої освіти бакалавр Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 054 Соціологія Назва ОПП: Врегулювання конфліктів та медіація Кваліфікація: Магістр соціології Master in Sociology</p>	
Тип диплому та обсяг програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяця
Вищий навчальний заклад	Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Акредитаційна інституція	Акредитаційна комісія України
Період акредитації	УД №05003421 термін дії сертифікату - до 01 липня 2024
Рівень програми	FQ-ЕНЕА – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 8 рівень
Передумови	Наявність першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» або першого (бакалаврського) рівня освіти, другого (магістерського) рівня освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст») за іншою спеціальністю.
Мови викладання	Українська
Термін дії ОПП	До 2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdu.in.ua/index/opp/0-298
а	Мета програми
	Підготовки фахівців із соціології, що володіють теоретичними знаннями в галузі загальної соціології, спеціальних та галузевих її напрямках, конфліктології; практичними навичками організації й проведення соціологічних досліджень, аналітичної роботи із соціальною інформацією, управління конфліктами, фасилітації діалогів, медіації.
б	Характеристика програми
1	<i>Предметна область, напрям</i> Соціальні та поведінкові науки. Нормативна частина – 73%; варіативна частина – 27%.
2	<i>Фокус програми: загальна/спеціальна</i> Спеціальна підготовка в галузі соціології конфлікту.
3	<i>Орієнтація програми</i> Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти.
4	<i>Особливості та відмінності</i> Спрямованість на соціологічний супровід управлінської діяльності в органах влади різних рівнів, в комерційному та громадських секторах, на діяльність в якості соціальних посередників, що працюють у регіонах підвищеної конфліктності. Передбачає національну і міжнародну кредитну мобільність, укладення договорів про подвійний диплом, проходження практики в органах влади, громадських організаціях, соціологічній науково-дослідній лабораторії.

Працевлаштування та продовження освіти		
в		
1	<i>Працевлаштування</i>	Працевлаштування на посадах, пов'язаних з отриманням, обробкою, аналізом та застосуванням соціологічної інформації. Основна сфера зайнятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації зайнятості Міжнародної організації праці: соціолог, аналітик комунікацій, аналітик консолідованої інформації, науковий співробітник, консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування), експерт із суспільно-політичних питань, фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою, фахівець з урегулювання конфліктів та медіації у соціально-політичній сфері, соціальний патолог, фахівець із соціальної роботи, професіонал з розвитку персоналу тощо.
2	<i>Продовження освіти</i>	Право здобувати вищу освіту за програмами третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
Стиль та методика навчання		
г		
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою студента, практична підготовка в результаті проходження трьох видів практик: двох виробничих та переддипломної.
2	<i>Система оцінювання</i>	Проведення екзаменів, заліків, диференційованих заліків (для оцінювання якості виконання та захисту звітів з практики); проміжний та поточний контроль у формі усних та письмових опитувань, виконання модульних контрольних робіт, проходження тестувань, підготовки та захисту презентацій, реферативних й соціологічних досліджень; державна атестація шляхом складання комплексного кваліфікаційного екзамену та проведення публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Програмні компетентності		
д		
1	<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі соціології дослідницького та/або інноваційного характеру.
2	<i>Загальні</i>	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

		<p>ЗК07.Здатність діяти соціально відповідально в умовах сучасних викликів та гібридних загроз.</p> <p>ЗК 08.Здатність усвідомлювати культурне розмаїття суспільств, виклики взаємодії в міжкультурному контексті, проблему рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів.</p>
3	<i>Фахові</i>	<p>СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.</p> <p>СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.</p> <p>СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.</p> <p>СК04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.</p> <p>СК05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проектів українською та іноземною мовами.</p> <p>СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми.</p> <p>СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>СК 09.Здатність ідентифікувати та аналізувати конфлікт, визначати варіанти інтервенції, медіабельність конфлікту.</p> <p>СК 10.Здатність до активного слухання, перефразування, резюмування, постановки запитань, аналізу невербальних проявів комунікації, організації медіаційних сесій та фасилітації діалогів.</p>
Програмні результати навчання		
е		
	<p>ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.</p> <p>ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.</p> <p>ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.</p> <p>ПР04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.</p> <p>ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.</p> <p>ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>ПР07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.</p>	

	<p>ПР08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПР22. Визначати можливості та способи ефективного вирішення конфлікту, доцільність проведення процедури медіації.</p> <p>ПР24. Здійснювати медіаційні сесії з використанням широкого спектру вербальних та невербальних методів комунікації для врегулювання конфліктних ситуацій різного характеру та фасилітації діалогів.</p>
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Група забезпечення спеціальності: 1 доктор наук, професор; 2 кандидата наук, доцента.</p> <p>Гарант ОПП: Зоська Яна Володимирівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії та соціології МДУ.</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники, залучені до викладання дисциплін професійної підготовки, є штатними співробітниками Маріупольського державного університету, мають наукові ступені, вчені звання, високі показники наукової, методичної та організаційної діяльності.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам. Обладнана лабораторія соціологічних досліджень. Доступ до Інтернет-мережі є відкритим.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Фонд бібліотеки (близько 160 тис. прим.) має універсальний характер і складається з вітчизняних та іноземних документів, формується відповідно до спеціальностей університету. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://slibr.mdu.in.ua/</p> <p>Бібліотека працює в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі «ІРБІС-64» (версія 12.1). У читальних залах створено автоматизовані робочі місця для читачів з вільним доступом до мережі Інтернет і локальної мережі бібліотеки й університету. Електронний каталог, електронна картотека статей й інші електронні інформаційні ресурси бібліотеки доступні як відвідувачам бібліотеки, так і віддаленим користувачам через Інтернет. Користувачі бібліотеки мають можливість отримати бездротовий доступ до мережі Інтернет, скориставшись вільними зонами Wi-Fi.</p> <p>Комплектування бібліотеки доповнюється за рахунок спеціальної періодики з питань соціологічних дисциплін. Навчально-методичне забезпечення до всіх дисциплін ОПП розміщено на Навчальному порталі http://moodle.mdu.in.ua/</p> <p>З дисциплін професійної підготовки викладачами розроблено дистанційні курси, які викладено на Навчальному порталі МДУ.</p>
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Порядок організації програм національної академічної мобільності для учасників освітнього процесу на території</p>

	України визначаються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Міжнародна кредитна мобільність	Порядок організації програм міжнародної академічної мобільності для учасників освітнього процесу МДУ поза межами України та іноземних учасників освітнього процесу визначаються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови вступу на освітню програму іноземців та осіб без громадянства висвітлено у Правилах прийому до МДУ.

III. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Форми навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Магістр соціології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти Магістр Спеціальність 054 Соціологія Освітня програма «Врегулювання конфліктів та медіація»
Опис предметної області	<p><i>Об'єкти вивчення:</i> соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи, спільноти та суспільства; соціальні явища та процеси; громадська думка; культура; соціальні інститути; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі на локальному, регіональному, національному та глобальному рівнях.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка соціально-активних та професійних фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми соціології дослідницького та/або інноваційного характеру, проводити наукові та прикладні дослідження, вирішувати конфлікти в суспільстві, мати навички аналітичної роботи із соціальною інформацією, організації та проведення діалогів, медіаційних сесій.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи та спільноти; соціальні явища та процеси; соціальні практики; соціальні інститути; культура; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі, як на національному, так і глобальному рівнях.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> сучасні методи збору, обробки й аналізу соціологічної інформації, методики діагностики, експертизи та прогнозування, інформаційно-комунікативні технології.</p> <p><i>Інструменти й обладнання:</i> інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності.</p>

Фокус загальна/спеціальна програми:	Спеціальна підготовка в галузі соціології конфлікту.
Орієнтація програми	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти
Академічні права випускників	Право здобувати вищу освіту за програмами третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	Працевлаштування на посадах, пов'язаних з отриманням, обробкою, аналізом та застосуванням соціологічної інформації. Основна сфера зайнятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації зайнятості Міжнародної організації праці: соціолог, аналітик комунікацій, аналітик консолідованої інформації, науковий співробітник, консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування), експерт із суспільно-політичних питань, фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою, фахівець з урегулювання конфліктів та медіації у соціально-політичній сфері, соціальний патолог, фахівець із соціальної роботи, професіонал з розвитку персоналу тощо.

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньо-професійної програми магістра на основі ступеня бакалавра становить 90 кредитів ЄКТС. 68 % обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти для спеціальності 054 «Соціологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до наказу МОН № 14 від 05.01.2021 р.

Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою спеціальністю. Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований, не може перевищувати 25 % від загального обсягу освітньої програми.

V. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі соціології дослідницького та/або інноваційного характеру
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально в умовах сучасних викликів та гібридних загроз. ЗК 08. Здатність усвідомлювати культурне розмаїття суспільств, виклики взаємодії в міжкультурному контексті, проблему рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів
Спеціальні (фахові),	СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.

предметні) компетентності	<p>СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.</p> <p>СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.</p> <p>СК04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.</p> <p>СК05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проектів українською та іноземною мовами.</p> <p>СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми.</p> <p>СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>СК 09.Здатність ідентифікувати та аналізувати конфлікт, визначати варіанти інтервенції, медіабельність конфлікту.</p> <p>СК 10.Здатність до активного слухання, перефразування, резюмування, постановки запитань, аналізу невербальних проявів комунікації, організації медіаційних сесій та фасилітації діалогів.</p>
--------------------------------------	---

VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки.

Шифр результатів навчання	Результати навчання
<i>ПР01</i>	Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.
<i>ПР02</i>	Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.
<i>ПР03</i>	Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.
<i>ПР04</i>	Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.
<i>ПР05</i>	Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.
<i>ПР06</i>	Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.
<i>ПР07</i>	. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.
<i>ПР08</i>	Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до

	фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ПР09	Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.
ПР10	Визначати можливості та способи ефективного вирішення конфлікту, доцільність проведення процедури медіації.
ПР11	Здійснювати медіаційні сесії з використанням широкого спектру вербальних та невербальних методів комунікації для врегулювання конфліктних ситуацій різного характеру та фасилітації діалогів.

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання.

Освітня програма передбачає студентоцентроване та проблемно-орієнтоване навчання. Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою студента. Практична підготовка передбачає проходження двох видів виробничої та переддипломної практик.

Б) Система оцінювання:

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється в умовах кредитно-модульної організації освітнього процесу за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС (ECTS) та національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Підсумковий контроль здійснюється за допомогою проведення екзаменів, заліків, диференційованих заліків (для оцінювання якості виконання та захисту звітів з практики).

Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі усних та письмових опитувань, виконання модульних контрольних робіт, проходження тестувань, підготовки та захисту презентацій, реферативних й соціологічних досліджень.

Підсумкова атестація здійснюється шляхом проведення комплексного кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи

Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки магістра соціології становить 90 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибірконості наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибірконості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	15 (17%)	9	6
Професійна підготовка	75 (74%)	57	18
Усього для ступеня бакалавра	90 (100%)	66 (73%)	24 (87%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

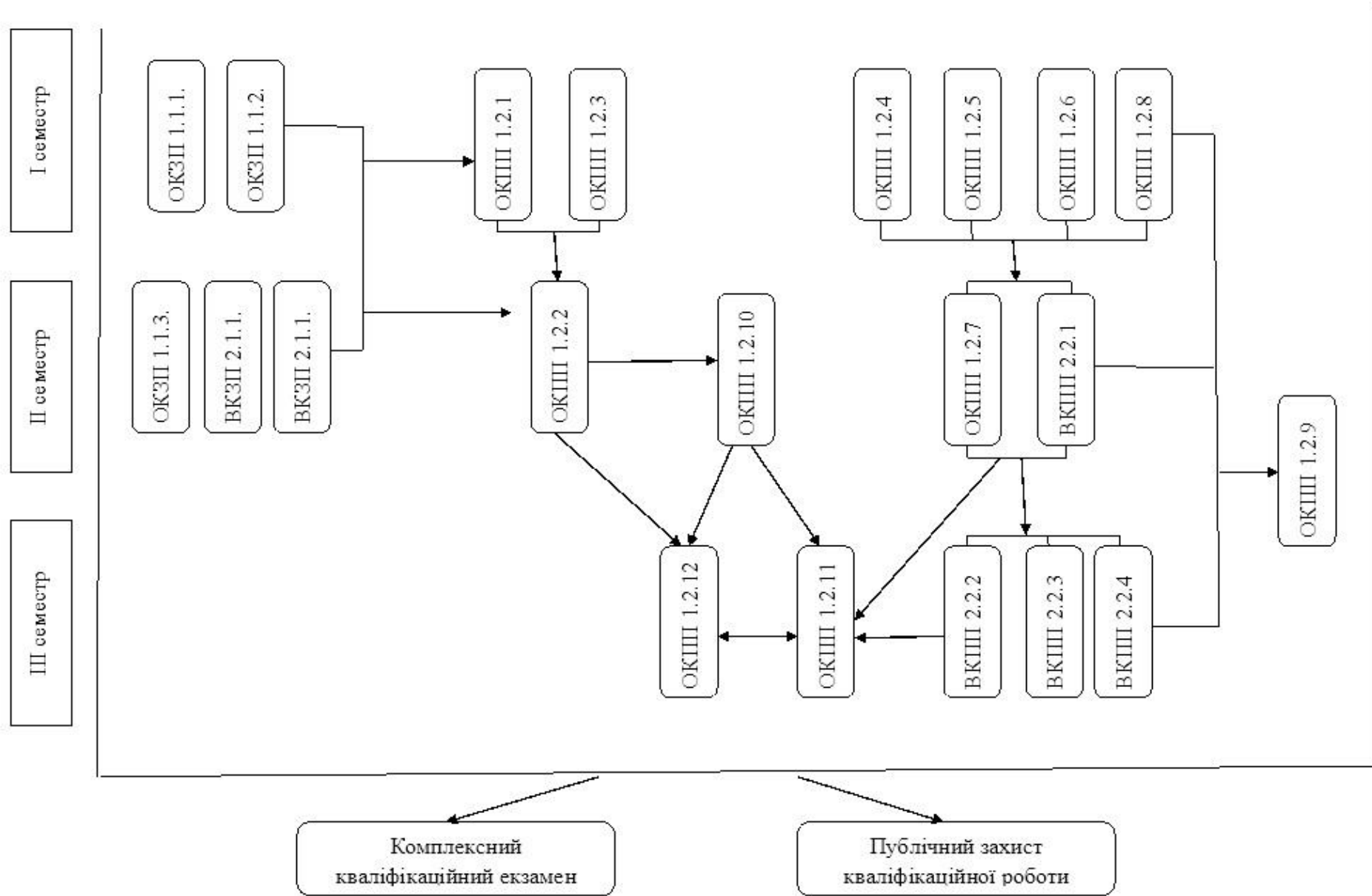
Таблиця 2.

Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	ОКЗП 1.1.1.	Іноземна мова у професійному середовищі	3	екзамен
ОК 2.	ОКЗП 1.1.2.	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 3.	ОКЗП 1.1.3.	Академічне письмо	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 4.	ОКПП 1.2.1.	Сучасні методи аналізу соціальних явищ та процесів	5	екзамен
ОК 5.	ОКПП 1.2.2.	Моделювання та прогнозування соціальних процесів	5	екзамен
ОК 6.	ОКПП 1.2.3.	Соціальна безпека в умовах гібридних загроз	4	залік
ОК 7.	ОКПП 1.2.4.	Методологія та методи дослідження миру і конфлікту	5	екзамен
ОК 8.	ОКПП 1.2.5.	Психологія конфлікту	4	залік
ОК 9.	ОКПП 1.2.6.	Управління соціальними конфліктами	4	екзамен
ОК 10.	ОКПП 1.2.7.	Медіація та практика ведення переговорів	5	екзамен
ОК 11.	ОКПП 1.2.8.	Міжкультурна (кроскультурна) комунікація	4	залік
ОК 12.	ОКПП 1.2.9	Виконання кваліфікаційної роботи	9	
ОК 13.	ОКПП 1.2.10.	Виробнича практика	4,5	диф.залік
ОК 14.	ОКПП 1.2.11.	Виробнича практика (з медіації)	4,5	диф.залік
ОК 15.	ОКПП 1.2.12.	Переддипломна практика	3	диф.залік
Усього обов'язкові компоненти			66	
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВКЗП 2.1.1.	Дисципліна за вибором 1.	3	залік
ВК 2.	ВКЗП 2.1.2.	Дисципліна за вибором 2.	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВК 6.	ВКПП 2.2.1.	Дисципліна за вибором 1.	4	екзамен
ВК 7.	ВКПП 2.2.2.	Дисципліна за вибором 2.	4	залік

ВК 8.	ВКПП 2.2.3.	Дисципліна за вибором 3.	5	залік
ВК 9.	ВКПП 2.2.4.	Дисципліна за вибором 4.	5	залік
<i>Усього вибіркові компоненти</i>			24	
Разом			90	

Логічна послідовність вивчення компонент освітньої програми представлено у вигляді структурно-логічної схеми (Таблиця 3).

Відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів Національної рамки кваліфікацій представлено у вигляді матриці в Таблиці 4.

Таблиця 4.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей /результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання		Уміння/Навички		Комунікація		Відповідальність і автономія		
	Зн1	Зн2	Ум1	Ум2	К1	К2	АВ1	АВ2	
	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
Загальні компетентності									
ЗК1	Зн1, Зн2		Ум2				АВ1, АВ3		
ЗК2			Ум1		К1		АВ3		
ЗК3	Зн1				К1, К2		АВ2		
ЗК4	Зн1, Зн2		Ум2, Ум3		К1, К2		АВ1		
ЗК5	Зн2		Ум2				АВ2		
ЗК6	Зн2		Ум3				АВ1, АВ2		
Спеціальні (фахові) компетентності									
СК1	Зн1, Зн2		Ум1						
СК2	Зн1, Зн2		Ум1, Ум2,				АВ2		
СК3	Зн1, Зн2		Ум1, Ум2,				АВ2		
СК4	Зн1		Ум1,		К2		АВ1		
СК5	Зн1		Ум1, Ум3		К1, К2		АВ1		
СК6	Зн1, Зн2		Ум1				АВ2		
СК7			Ум1		К1		АВ2		
СК8	Зн1		Ум1		К1, К2				
СК9	Зн1, Зн2		Ум2, Ум3		К1		АВ2, АВ3		
СК10	Зн1, Зн2		Ум1, Ум3		К1, К2		АВ1, АВ2, АВ3		

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у вигляді матриці в Таблиці 5, рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (ЗК та СК), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою

Таблиця 5.

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності																		
	Інтегральна компетентність																		
	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові, предметні) компетентності										
	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	ЗК08	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06	СК07	СК08	СК09	СК10	
ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології. / ОК04, ОК06, ОК11, ОК12, ОК15	+				+	+		+	+								+		
ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки. / ОК04, ОК05, ОК06, ОК10, ОК11, ОК12	+	+		+		+				+	+					+	+	+	+
ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя. / ОК02, ОК05, ОК09, ОК12, ОК13	+		+	+		+		+			+	+		+	+				
ПР04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань. / ОК02, ОК05, ОК07, ОК09, ОК12, ОК13		+		+					+	+	+	+		+	+		+	+	
ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах. / ОК03, ОК05, ОК12, ОК13, ОК15	+	+		+	+				+		+					+			
ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово			+	+						+			+			+			

українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями / ОК01, ОК10, ОК12																	
ПР07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей. / ОК03, ОК8, ОК09, ОК12	+	+	+			+	+							+		+	
ПР08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. / ОК01, ОК02, ОК03, ОК10, ОК12	+		+			+			+				+	+		+	+
ПР09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки. / ОК02, ОК03, ОК 12, ОК15	+	+			+	+			+		+	+			+		
ПР10. Визначати можливості та способи ефективного вирішення конфлікту, доцільність проведення процедури медіації. / ОК07, ОК08, ОК10, ОК12, ОК14	+	+				+	+		+	+						+	+
ПР11. Здійснювати медіаційні сесії з використанням широкого спектру вербальних та невербальних методів комунікації для врегулювання конфліктних ситуацій різного характеру та фасилітації діалогів. / ОК08, ОК09, ОК10, ОК11, ОК12, ОК14	+		+			+	+		+			+		+			+

Опис обов'язкових навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до вимог навчального плану за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація» та стандарту вищої освіти для спеціальності 054 «Соціологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН №14 від 05.01.2021 р., у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею диплому встановленого зразка про присудження здобувачу вищої освіти освітнього ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: Магістр соціології.</p> <p>Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу.</p> <p>До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати самостійне розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері соціології.</p> <p>У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота оприлюднюється у репозитарії на офіційному сайті МДУ.</p>

VIII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Маріупольському державному університеті функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої

освіти, та Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти.

ІХ Інформація щодо моніторингу ОП

Моніторинг та перегляд освітньої програми здійснюється відповідно до «Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті».

ОП «Соціологія» розроблено відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (наказ МОН № 14 від 05.01.2021 р.).

Гарант ОП

Яна ЗОСЬКА